

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt. 50 kr.
Községnek és néptanítónak egész évre 4 frt.

Bérmentlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

A nyilt-térben minden garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Hetülap, főtékintettel e megye szellemi és anyagi érdekeire.

Hirdetési díj:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 50 „ 1 1/2 „
„ 50 „ 1 „

Kiemelt, díszbetűk s körzettel ellátott hirdetésekért térmérték szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájában vétetnek föl, s vidékről is oda intézendők.

Közegészségügyi jelentés

augusztus hórol.

Az időjárás viszonyok lebeszeti észleletek szerint a lefolyt hóban következők voltak:

A légsulymérő legmagasabban állott S.-Patakon 16 r. 759. 0, Nagy-Mihályban 15 d. 760. 2; legalantabb állott S.-Patakon 3 r. 747. 8, Nagy-Mihályban 3 r. 747. 2. A hőmérő legmagasabban állott S.-Patakon 20 dél. 33.2° C, Nagy-Mihályban 23 dél. 35.2°; legalantabb állott S.-Patakon 30 est. 14.8°, Nagy-Mihályban 4 est. 12.4°.

Csapadék mennyisége volt Sáros-Patakon 30.20, s Nagy-Mihályban 58.00 m. Szélirány közül az északi tulnyomó volt. Patakon négy vihar észleltetett. A 23-ki teljes holdfogyatkozás Nagy-Mihályban tisztán volt látható.

A közegészségi állapot általán véve kielégítőnek mondható, s a tokaji, szerencsi, gálszécsi és nagy-mihályi járásokat kivéve a többiekben kedvezőbb volt a julius havinál.

Járvány képen csakis a gálszécsi járás Upor községében uralkodott a roncsoló toroklob, hol aug. 1-seje óta septemb. 4-ikéig 16 megbetegült közül 13 gyermek esett a kor áldozatául, s hol a járásorvosnak csak aug. 29-ikén véletlenül jutott tudomására, hogy e kór Uporban uralg, miután a halottkém távollétében a lelkész halotti bizonylat nélkül temette el a halott kisdedeket, de a feltűnő gyermek halálózást a hatóságnak nem hozta tudomására. A kellő óvintézkedések ellettek rendelve s a szomszéd községek is a baj ragályos voltára figyelmeztettek.

Jelenleg 2 beteg van még ápolás alatt.

Ezenkívül járányyszerüleg lépett még fel S.-a.-Ujhelyben és Rákócson a hökhurut.

Kiválóan uralkodtak mindenféle az emésztő szervek hurutos bántalmái, melyek sokszor chole-

rinné és vérhassá is fokozódtak, — és a váltóláz, mely különösen Tokajban igen súlyos alakokban mutatkozott.

Említésre méltó egy rudabányacska honi cholera eset, mely azonban gyógyulással végződött.

Rendellenes szülés volt: Szöllőskén 1, Nagy-Mihályban 1, Dobrán 1, és Sztropkón 1, az anyákra nézve miudig szerencsés kimenetellel. A sztropkói korán, de halva szülött magzat teljesen 2 fejjel és nyakkal, de egyszerű törzsszel és végtagokkal bir, borszeszbe tétetett el, s a szolgabíró által a budapesti muzeumnak fog elküldetni.

A bujakór S.-a.-Ujhelyben 6, Uporban 1 s Király-Helmezen 1 esetben képezte rendőri beavatkozás tárgyát, — 7 beteg kórházba szállított, s felügyelet alatt otthon kezeltek.

Rendőri hullavizsgálat volt: Tokajban 1, Tarczalon 1 öngyilkos férfi hulláján, N.-Azarban 1 állítólag hirtelenül, de hagymázban elhalt gyermekágyas hulláján, s Udván 1 szivbajban hirtelen elhalt nő hulláján, összesen 4 esetben.

Rendőri bonczolás volt: B.-Ujlakon 1 megfult Zemplénben egy a rothadás harmadik fokában vízből kifogott, s Tót-Izsépen öngyilkos akasztott nő hulláján.

Öngyilkosság volt: az említett tarzali eset, hol az illető késszurással vetett végett életének, s az izségi nő. Ezenkívül előfordult a homonnai járásban egy öngyilkossági kísérlet hol az értelmiségi osztályhoz tartozó, de szesz italokkal visszaélő egyén mellbimbója felett késsel szurta meg magát, de felgyógyult.

A megyei közkórházban ápolgatott összesen 57 egyén, azokból gyógyulva elbocsátatott 30, javulva 2, gyógyulatlan 2, meghalt 2 s ápolás alatt maradt 36.

Tápszerek és italok vizsgálva voltak, a megéjtett vizsgálatokról szóló beküldött jegyzőköny-

ban, mint egy világváros közepette, hol az ember egyedül érzi magát. Egy barátnak ismerősnek honfinak ilyenkor való váratlan megtalálása leirhatlan örömet okoz. Ily utazási spleentől menttettem meg ez este Ivánfyt, ki a müncheniek hidegségét dermesztőnek találta.

Másnap 4-kén már a bodeni tavon gőzhajón ebédelttem, hol mint már más izben is, nagyon jól esett zempléni ismerősöket, a tiszavidéki vasút kocsijait hajókázni látnom. Ezek ugyanis partra érve sinnel ellátott hajóra szállítottak s azon átszva a tavon Svájcban újból sinekre rakatnak le, hogy tovább rendeltetési helyökre fussanak.

A szél megtánczoltatta kissé hajónkat, de tengeri beteget nem láttam. Utas igen sok volt, de többnyire német; angol feltűnőleg kevés.

Münchenben Svájcba és vissza jelentékenyen olcsóbb körutazási jegyet váltva (Genfig és vissza de külön utakon 30 frt) választásom volt, a Schaffhauseni vizesésnél vagy pedig a Zürich melletti Ütlibergen meghálni. Schaffhausentről, melyben már sokszor gyönyörködtem lemondva, Zürichbe mentem.

Nem mellőzhetem itt azonban, hogy el ne mondjam, hogy a természetnek ily bámulatra ragadó nagyszerűségei, minő a Schaffhauseni zuhatag is, mily benyomással birnak az emberre. Tavaly nyáron 9 éves leányom is itt volt velem, s azt a zuhatag látása anynyira elbűvölte, hogy s azt a zuhatag szótlanul álmélkodva nézte s végre felkiáltott: apa ez mar a bábunál is szebb! Lehet-e annak szépségét jobban leírni?

Ki Svájcban még nem utazott és Svájcznak

vek szerint: Gálszécsen 21 helyiségben, hol Grosz Betti cukrászdájában 12 gramm santonin czukorka elkoboztatott; Sztropkón az aug. 21-ki országos vásárra hozott összes élelmi szerek vizsgáltattak meg — s egy szekér éretlen szilva lett elkobozva s rendőrileg megsemmisítve: — A szerencsi járásban Szadán, Legyes-Bényén, Dobszán és Bekecsen megvizsgáltattak s korcsmák és mézszárszékek, hol az italok és hus az egészségre ártalmatlannak találtattak s Bekecsen a fürdő, mely rendesnek találtatott.

Gyógyszerek jogosítatlan árulásán T.-Szadán Friedman József boltos kaptatván a nála talált doboz aloe elkoboztatott.

A körorvosi állomások a nagy-mihályi járásban be lett töltve, hol is Málczán 7-ikén Dr. Szombathy László, Nagy-Mihályban 17-ikén Dr. Widder Ignác és Vásárhelyen 27-ikén Vorsprecher Mátyás okl. sebész lettek a törvény értelmében körorvosokul megválasztva. A gálszécsi és s.-a.-ujhelyi járásban a választások még e hó folytán megfognak ejtetni.

Halottkémekek augusztus hóban 14 egyén többnyire tanító lett képesítve.

A k.-helmecezi gyógyszerár társtulajdonosa Boczy Károly elhalálozván, a gyógyszerár kezelését Rác Károly okleveles gyógyszerész vette át.

Az állategészségi viszonyok kedvezőtlenek voltak a mennyiben lépfenében 17 községben 105 sertés 38 szarvasmarha és 3 ló hullott el, s Nagy-Rozvágyon 1, Vécén 1, a Körtvélyesen 1, Szacsúrban 2 és Parnón 4 darab ló esett a lótakonynak áldozatul. A lótakonyosság tárgyában lesz szerencsém főispán ur ő maga rendelete folytán külön előterjesztést tenni.

E jelentés tudomásul vétetni határozatott.

CHYZER KORNÉL,

m. főorvos.

TÁRCZA.

Uti levelek.

(Folytatás.)

Soraim bevezetésében az utazást évenkénti fürdőzés és pihenés helyett tanácsolván s azt is kiemelvén, hogy az már a mai világban nem is drága mulatság többé, hogy tehát a költségről is némi fogalmat adjak t. olvasóimnak, egészen őszintén bevellom, hogy hazulról való távozásom percztől az egész ut, melyen az olvasót végig vittem Insbruckig, a meddig a bankóknak teljes értékében érvényesíthető, nekem 180 frtba került. S tekintetbe véve azt, hogy én igen gyorsan s forszirozva sokat valék kénytelen befutni s hogy körutazási jegyet, melylyel szórakozásból itt s mindenütt másutt igen kényelmesen utazhatni, én más körülményeim végett nem használhattam, 250 frt egy ilyen szép körnek bejárására 2—3 hét alatt Zemplénből és vissza teljesen elég.

Münchenben csak annyit mulattam, hogy Ivánfynak, kit Salzburgban hagyunk el s kivel megérkezésem perczében találkoztam, egy nagyon unalmas estjét elüzzem.

Sokszor úgy van vele az ember az uton, hogy, ha kifáradva egy műkincsekkel tulterhelt város nézésében este megakarva pihenni, társaság után vágyik, s ha ilyenkor ilyet nem talál, a magány, melyet a vadonban hol önmagunkra vagyunk utalva legjobban türünk, sehol sem tűnik fel borzasztób-

geographiáját tanuló korától fogva eszében fel nem elevenítette, az ezen fogalommal Svájc rendszerint „sok és nagy hegye” köt össze. S az említettem uton érve ide rendkívül csalódik; mert Svájcban ezen, de majdnem egész északi részében, nagy és kopár hegyek helyett, szelid, szebbnél szebb, mindenütt szőlőkkel és folytonos gyümölcsösökkel beültetett dombokat talál, melyeket minden irányban óriási forgalmu vasutak szelnek át, hol egyik iparos város a másikat éri. Szóval valóságos paradicsom, de olyan hol az emberek dolgoznak, s hol mind az amit látunk a munka terménye.

Amint vasutjára rálép az ember, érezheti, hogy szabad országban van, olyanban, hol már régóta beleélte magát mindenki a szabadságba s érzi emberi méltóságát minden szerény, de tisztességes állásban. A svájci vasuti kalauz egy hajszálnyival sem különben járja be az első osztályu kocsit, mint a harmadikat. Ő előtte minden ember egyenlő. De az egy kis baj, hogy minden embert nagyon okosnak s figyelmesnek tart, s felteszi róla, hogy a vasutaknak, melyeket különféle irányuk végett folytonosan cserélni kell, menetrendét úgy ismeri mint ő, s mindenkinek jó genfi óra, mely az ő hivatalos berni órája szerint jár van a zsebében.

Legtöbb állomáson sem érkezéskor sem induláskor nem csengetnek s a fővonalokon a kalauzok nem azon állomás nevé kiáltják a hol vagyunk de azokét a melyekre az ő felügyeletökre bizott kocsik, melyekre az egyébként fel is van írva futnak. Szóval itt igazán szemesnek a világ.

A tanév kezdetén.

Alig van ügy, mely hazánk jövőjének biztosítására oly befolyással bírna, mint a **közoktatásügy** s ez általános fogalomban kiválóan a néptanodák, melyekben hazánk népessége zömének kellene neveltetni és képessítetni erőteljes vallás-, erkölcsi-, korszerű- s mindnyájunkkal közös állami lételünk ismeretére.

Napjainkban nincs ember többé, ki meg nem volna győződve az iskolák nagy fontosságáról, sőt elismerik ma általán véve azt is az emberek, hogy csak azon nép haladhat előre, melynek minden tekintetben a kornak megfelelőleg jó iskolái vannak.

Az iskola önmagában véve nem cél, hanem eszköz, melynek az a föladata, hogy az ifju nemzedéknek az élet szerep minél helyesebb és tökéletesabb betölthetőségére irányt adjon.

A népiskola célja nem egyéb, mint a zsengekoru gyermek lelki és testi tehetségeit vele megismertetni, azokat természeti rendeltetésükhöz képesti működésükben vezetni, később képezni, nekik ebben helyes irányt adni és azokat a hasznos tudományok ismeretével úgy ellátni s meggazdagítani, miszerint a növendékek idővel, ha és a mennyiben a további neveltetésben gátolva lennének, a hazának méltó és hasznos tagjai, a családnak pedig gondos és ügyes fejei lehessenek.

De valamint általánosan ismert és objectiv indokok nélkül is könnyen fölfogható életrendszerünk folyamán azon éber figyelem, mely kötvé látszik tartani saját „én“-ünket bizonyos irányokhoz, melyek a szellemiség és anyagosság határai között vannak és kerestetnek általunk; de melyek, csak ha az axiómát közelítik is meg — lesznek méltóknak és további irányadóknak tekintendők, mert csak ez esetben bírnak úgy bel, mint külbecssele: — úgy az iskolának is, legyen az bárminő, szintén bizonyos irányoknak minél helyesebb kifejtésére kell törekednie, ha valódi feladatának megakar felelni, mert a semmis okoknak nem lehet lényeges okozatja.

De szólhatunk-e addig az iskola irányáról, míg kellekeivel nem vagyunk tisztában? — Nem! — Mi tehát azon első feltétlen szükség, mely népoktatásunk komoly kérdését képezhetné? — Nem más, mint a törvényileg szentesített általános iskolakötelezettség pontos végrehajtása.

Városunkban azon szokás divik, hogy a tanoncok bármikor jönek mindig fölvétetnek az iskolába. — Nincs az ellen semmi kifogásom, ha a gyermek máshol is járt iskolába és egyenlípést tarthat a többi gyermekekkel; de ha olyan gyermek jön, — április vagy május havában — aki még beszélni sem tud jóformán, annak az iskolába való felvételével inkább ártunk, hogy sem használunk.

Ki rendkívüli kellemetlenségnek kitéve nem akar lenni, az annyi podgyaszt mint nálunk minden kellemetlenség nélkül a vasuti kocsi vizsunk ne vigyen magával — de adja fel, ami alig kerül pénzbe. Mert a podgyásznak a kocsiiban jó formán nincs is helye s a hocsik mindig tele vannak. Kocsijaik rendkívül hosszúk s az egészen végig lehet járni. Vasutjok éjjel nem jár. Hadd jusson valami a vendéglősöknek és fiakkereknek is.

Vasutjaik mentében most már távirtda rudaknak vasat kezdenek használni, holott nekik is van elég fájok, de azt hiszem, hogy ez a drága rud aligha nem olcsóbb, ha az időközönként elkorhadó fapóznák lefaragásának, újbóli beültetésének és kicserélésének költségeit vesszük tekintetbe. Hát minálunk, hol a krach óta milliónyi mázsa vas fekszik kohóinkban felhalmozva, nem lehetne ezt megikszerteni?

Utjaik épügy, mint az eddig átfutott országokban kitűnőek, de keskenyek, mi által sokkal könnyebben tarthatók jobb karban. Nincs is annak semmi értelme, mit nálunk az utakkal mivelnek, hogy oly szélesre vágják ki, miszerint ha a követ rendetlenül ki nem rakják reá, 5 szekér is elmehet rajta egymás mellett. Jobb volna fél akkora széles de még egyszer jobb; pedig a fentartás költsége éppen ez arányban viszonylik jóságához.

Oskoláik dolgában felülmulhatlanok. Nincs ország, mely az elemi oktatás kényszerét oly drákói szigorral vigye keresztül, mint ez. De van is látszatja, mert irni olvasni tudás dolgában Svájc áll a világ államai közt legelső helyen.

Vendéglőik péleányképpül szolgálnak. S ezzel

Miért? megfejttem röviden. Szeptember október havában jön pl. 40—50 gyermek akikkel a tanítást megkezdem. Ezekből idővel betegség miatt hátra marad 8—10 gyermek, akik, ha meggyógyulásuk után feljönnek máris külön rajt képeznek. Jön aztán a tavaszi időszak, s vele egyik hónapban 4, a másikban 6, a harmadikban 8 gyermek.

Aki tudja s megfontolja már most azt is, hogy ezek egy betűt sem ismernek, be fogja látni a tanító kényelmetlen helyzetét. Vegyük fel, hogyha ezen gyermekekkel csak valamit is akarunk tenni, nem lehetvén őket az elsőkkel egyesíteni, nincs más mód, mint őket külön rajban tanítani, ami igen sok időt vesz igénybe, a már előhaladottak nem csekély kárára. — Az ily esetekben tapasztaltam továbbá, hogy a tanító nem képes őket kellően foglalkoztatni, fecsegésük s nyugtalanságukkal csak hátrányára vannak a sikeres tanításnak és sok idővesztést okoznak, ami másra lett volna felhasználandó, — mert akkor is, midőn már a rendes tanítás megkezdődik velök, csak nagy ügygyel-bajjal lehet őket elsoktatni ama elsajátított pajkosságoktól.

És ha még hozzá jön az, hogy némely szülő az alig egy pár hónapig iskolába járt tanoncztól, mily tulzott követeléseket tesz föl a tanító irányában, s ha azonnal nem látja a meglepő sikert, a tanítót okozza, mert arra sem ideje, sem kedve, hogy máshol keresné a hibát s így gyakran még azon kellemetlen s méltatlan szemrehányásnak lehet kitéve a tanító, hogy kötelességében nem járt úgy el, mint kellett volna, vagyis mások gondatlansága miatt — tehát önhibáján kívül — jó hirnevét is vesztheti

És ezen éppen nem csekély bajon igen könnyen lehetne az által segíteni: ha a községek számára kiadott utasítás 1. §-a értelmében a városi előjáróság az illető lelkész közbejöttével a hitközséghez tartozó tanköteleseket évenként az iskolaév kezdete előtt szigoruan és pontosan összeírná, s azokat az iskolába való járásra köteleznék.

Azt tudom, hogy városunkban a mult tanév utolján megtörtént az összeírás, — de azt is tudom, hogy az nem az 1877/8-ik tanévre, hanem az elmultra szól. Ha már most a mi előjáróságunk utólagosan ogya eszközölni az összeírás, feltehető, miszerint azon tanévben nem is fogja gyakorolni hatását az iskolába nem járó tankötelesek szülőire; — s ezen ténykörülményre bátor vagyok a tekintetes megyei közigazgatási bizottság becses figyelmét ez uttal fölhívni.

Most pedig mielőtt letenném a tollat, a hazai iránti mély szeretetem feleleveníti szívemben azon — általam naponként mondott imát: „Népnevelés! jöjjön el a te országod!“

is elérték céljaikat. A legmagasabb és legvadabb hegyekre való juthatást és ott mulathatást megcsinálják ök, még mielőtt oda járnának az emberek. Nem arra várnak az építkezéssel, hogy elébb utasok járjanak — de elébb építenek, hogy az utasok jöhessenek s a számítás igen helyes. Ezért van itt aránylag kevésbé szép helyeken több idegen mint például Bajorország, Ausztria említett szép helyein.

Csak egyben kezdenek tulhajtani, a vallási türelmetlenségben. S e tekintetben valóságos despotizmus kezd uralkodni, csakhogy nem absolut uralkodó egyéné, de a többség despotizmusa, mi végeredményben egyre megy, sőt talán még rosszabb. Így például a genfi megye kormányza azt teszi a katolikus pappal mit a muszkaczár a hosszú kaftánú csurkás lengyel zsidóval. Ez haját és kaftánját metszeti le, amaz pedig reverendáját és papi kalapját nem engedi hordani. Sokkal kevésbé vagyok viszonyaikba beavatva mintsem hogy ilyen rendszabályaik felett ítéletet mondhaszak, de azt hiszem, hogy ily erőszakoskodás, melyet például az északamerikai köztársaság nem ismer nem fog jót szülni s éppen a szabadság rovására fogja magát megbosszulni.

No de már nagyon messzire kezdek távozni utleirástól, térjünk tehát vissza Zürichbe. Zürich — a svajczi tudomány székhelye — fekvésénél fogva Európa legszebb városai közt foglal helyet. S helyzetét felfogva most belsőleg is igyekszik ennek megfelelőleg rendezkedni, s oly utcákat épít, melyek Bécsnek is diszére válhatnának. Sőt nekem, ki a bécsi Ring-forma 4—5 emeletes em-

Ezeket láttam szükségesnek elmondani „a tanév kezdetén.“

WLADIMIR JÁNOS,
gk. fitanító.

HETRŐL-HETRE.

(Hír és vegyes rovat.)

Mult számunk „Nyilttéri“ rovatának második közleményére, — melyben az ott aláírottak nevük felhasználása ellen tiltakoznak — részünkről azon megjegyzésünk van: miszerint a főbíróhoz intézett interpellációt dr. Horváth Endre hozta szerkesztőségünkbe azon névalírásokkal, melyekkel az közzétetett. A névalírások igaz egy tollból kerültek ki, de mert mi azt nem tartottuk valami világverő okmányoknak, tehát nem is scrupulozskodtunk kiadása fölött. Az meg éppen nem a mi hibánk: hogy a nyilttéri közlés oly szánandó iránylyal volt feltárlva, miután e rovatban közlöttékért a beküldőre esvén a felelősség, még a szövegezésen sem lehet a szerkesztőségnek változtatni. Tanuság mindebből a beküldőre nézve az: hogy mások neveit még ott se használja fel, ahol az illetőknek nem árt és használhat a közügynek; de tanuság a czáfolat fogalmazóira is: hogy a nyilvánosság elé bocsájtott dolgot, ha maguk nem képesek rá, ahöz értő emberekkel kell formába öntetni, nehogy czélja ellenére nevetséget keltsen; mert ez esetben aztán csakugyan rosszabb az orvosság a betegségnél.

A sárospataki ref. főiskolai betegsegélyző-egylet sorsjegyre rendező választmánya a következő, a tisztelt közönséghez intézett felhívást küldötte be szerkesztőségünkhöz: A „s.-pataki ref. főiskolai betegsegélyző-egylet“ belátván azt miszerint a gyógyszeres díjmentes kiszolgáltatása által csak részben teljesítheti nemes feladatát, mert nem képes megbetegetett tagjait egyszersmind kellő ápolásban s gondozásban is részesíteni: fölkarolta azon eszmét, miszerint egy a főiskolai növendékek igényeinek minden tekintetben megfelelő kóroda felállítását szorgalmazza ki a főtiszteletű egyházkerületnél. A főtiszteletű egyházkerület folyó évi nyári közgyűlése belátván az egylet kérelmének korszerűségét és nélkülözhetlenségét, a főiskolai növendékek közegészségi ügyének javítása érdekében kegyes volt egy külön álló s szabad térrel környezett épületet kórodai célra átengedni. De viszont azon erkölcsi kötelezettséget róttá egyletünkre, hogy az átalakítási költségek visszatérítéséhez az egylet is járuljon anyagi áldozattal. Nem lévén egyletünknek módjában saját jövedelméből ily célra bármily csekély összeget fordíthatni, kényszerítve látja magát e tekintetben a nagyérdemű pártoló közönség emberbaráti nemeskeblőségéhez fordulni. Ily meggyőződés közepett határozta el, hogy folyó évi novemberhó 10-ére, 10 darab ezüst nyeremény-tárgyakat a nagyérdemű pártoló közönség jótékonyágától reméli beszerezhetni. E sorsjátékhöz 8000 darab 25 krajczáros sorsjegyet bocsátunk ki, a nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminiszter 45,850. szám alatti engedélye alap-

berülő kaszárnya épületeket még ha kívülről olyan czifrák is utálom még jobban tetszenek.

Van Zürich mellett egy aránylag alacsony hegygerincz, mely a várost nyugat felülről fedi s ez az Ütliberg. Kedvező fekvésénél fogva ezen hegynek ritka szépségű panorámája van. Miért is most már nemcsak több igen nagy fogadót találni ott, de vasut is visz fel 30 perc alatt, még pedig nem fogas kerekű, de egészen sajátos alkatású felfelelemászó. Ki Zürichben van oda felmenni el ne mulassza. Azonban a kilátás ritkán egészen tiszta, de azért mindig igen sok szépet láthatni onnan, s ha már a távoli hegyláncok hófedte óriásait nem látna is az ember, magának a tónak számos városával és a lábai előtt elterülő völgyeknek a képe megérdemli a felmenetelt.

En már többször lévén fent, miután nem volt kilátásom, hogy a fátyolozott hegyeket tisztán láthassam, lent maradtam Zürichben, s a helyett ablakomból az Ütlibergre pillantgatva nekem utaztam t. olvasóm papiroson, minek olvasásában ha unatkoztál nem én vagyok az oka, de az idő — mért nem volt tiszta az ég?

Másnap 5-kén reggel Zürichből elindulva s majdnem egész Svájcra végig futva délután 3 órakor Genfben voltam, s itt kocsióra ulve 1 óra mulva Svájc is hátam mögött volt, s estefelé Franciaország Haute Savoie megyéjének Viry nevű szerény falucs-kájában pihentem meg egy év óta nem látott 3 gyermekem körében.

CHYZER KORNÉL.

ján, melynek nyereségei a sorsolásra kitűzött nap estéjén, táncal összekötve tartandó hangverseny szünőrája alatt fognak a kirendelt politikai biztos jelenlétében, kihuzatni. Oda irányul tehát tiszteletteljes kérésünk, egyetünk igen tisztelt pártolóihoz méltóztassék sorsjegyeinket elfogadni, terjeszteni s egyszersmind nyereségtárgyak küldése vagy szerzése által ügyünket előmozdítani. Kérjük továbbá az elkelt sorsjegyek árát, a nyereségtárgyakkal együtt, a betegsegélyző-egylet alólírott elnökéhez folyó évi novemberhó 1-ig beküldeni; e határidőre be nem érkezett sorsjegyeket elárusítottak tekintendjük. A kihuzott sorsjegyek száma s a nyereségtárgyak a lapokban közzé fognak tétetni. A kihuzás napjától egy hó alatt el nem vitt nyereségtárgyak a kóroda tulajdonába mennek át. A nyereségtárgyak szeptember 31-ig Kassán Horák Ede ékszerész urnál, azontul Sárospatakon megtekinthetők, hol azok közszemlére ki leendenek állítva. Legyen szabad ugyanezen alkalmat felhasználnunk arra nézve is, hogy a november 10-én este 7 órakor, ugyancsak a kóroda javára tartandó „hangversenyt“ előlegesen figyelmébe ajánlhassuk. Mely tisztelettel maradván alázatos szolgálai: Zsindely István, tanár s a sorsjegyre rendező választmány elnöke. Dr. Kun Zoltán, betegsegélyző-egyleti elnök s kórházi orvos. Órás Kálmán, szénior s a sorsjegyre rendező választmány pénztárnoka.

Sárospatakon Krecsányi Ignác szintársulata működik és pedig többnyire üres szin mellett. Tán mondanunk is felesleges: hogy a színház látogató közönség contingense leginkább a főiskolai ifjúságból kerül ki, mely a kurációra hazulról hozott pénzeszközökkel aldozatokká rakja Thalia oltárára. És igen helyesen cselekszik, midőn ezt teszi, mert egy közművelődési tényezőt istápol s mellette maga is gyarapodik benne. Ugy halljuk: hogy Krecsányi hozzánk is átrándul társulatával. Jöjjön, mi szívesen látjuk, de az eddigi tapasztalatok nyomán azt tanácsoljuk neki: hogy előbb bérlet által biztosítsa magát; mert bizony nálunk is kevés a műpártoló ember, habár igen sokan vagyunk akik kaputrokból járunk s a „civilizált“ jelzőt derűre borúra reklamálgatunk, míg a vele járó kötelességeket nagyon is cum grano salis teljesítjük.

Meghívás. A s.-a.-ujhelyi választó-kerületi tanító-egylet f. évi októberhó 16-ik napján d. e. 10 órakor a ref. fiiskolában őszi rendes közgyűlést tartandó, melyre az egylet összes alapító, pártoló és rendes tagjai, valamint az érdeklődő tanúgy barátok tisztelettel meghívattak. A gyűlés tárgyai: a) Elnöki jelentés. b) A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása s hitelesítése. c) Az egylet vagyonának feltüntetése s a tagsági díjak befizetése. d) Paedagogiai fölolvadás, Vágó Gyula tanító által. e) Gyakorlati előadás a történetbevezetés tárgyában. Előadó: Goldberger Ida tanítónő. f) Gyakorlati előadás a házi-ipar egyik ága: a kosárfonásról. Előadó: Wladimir János tanító. g) Az egylet jegyzőjének előzőleg bejelentett indítványok s egyéb az alapszabályok értelmében a közgyűlés elé tartozó tárgyak megvitatása, stb. S.-a.-Ujhely, 1877. évi szept. 14-én. Wladimir János, egyleti jegyző. Mester István, egyleti alelnök.

Tálya várost a múlt pénteken nagy szerencsétlenség érte; amennyiben 50 házat pusztított el benne a tüzvész, mely jobbra szegény embereké volt. Ugyaninnét értesítetik: miszerint f. hó 8-án hunyt el Nagy Mihály köztisztviselőben álló evangélikus lelkész 82 éves korában.

A kisbéri m. kir. ménésdében október 3-án árverés fog tartatni, több rendbeli angol félvérű, norfolki és angol telivérű, fiatal és anyakanczák és három éves ménék fognak eladatni. Ezenkívül el fog adatni 8 drb különféle kora herélt ló, egy pár 8 és 10 éves 178—179 cmeter magas hintós ló; valamint többféle gulyabeli marhák is árusíttatnak el.

Az országos izraelita rabbi képzőintézetben f. é. okt. hó elején fognak megkezdetni az előadások. Ez alkalommal az intézet ünnepélyesen fog megnyitni, mely ünnepélyen az ország szabadelvű, józan eszű izraelita hitközségek közül több küldöttségileg fogja magát képviseltetni.

Csarnok.

A nők társadalmi állása különböző időkben s különféle nemzeteknél.

II.

A nő pszichológiai párhuzamban a férfakkal.

Az összes emberiség története a nemi különbség alapján két ellentétes alakban jelentkezik, u. m. férfiaságban és nőieségben. Ez ellentétesség azonban korántsem a testi, vagy lelki sajátosságok tulnyomó eredetiségében rejlik, melynél fogva az egyik fél bizonyos tiszteletreméltóbb felsőbbéget arrogálhatna magának, míg a másik arra a sorsra volna kárhoztatva, hogy alárendelt emberi állapotának

tudatában csak függni, csak türni tanuljon. Nem; mert sem a férfunak, sem a nőnek, nincs oly szellemi birtoka, amely egyesüdvél s kizárólag csak az övé volna. Mi teljesen egyetértünk azokkal, akik a két nem természetének jellemző és egymástól elkülönítő sajátjait nem a tehetségek és erők számviszonyára, hanem a tevékenységi módokra és a megnyilatkozás minőségi erélyére alapítják.

Az emberi természet összhangzó kifejlése csakis a két nemből érheti el főirányának netovábbját. A nőt nem oly férfunak tartjuk tehát, akit fejlődésében a természet megakadályozott, mint azt egynemű nőgyűlölő és önző fiziológ képzelte. Ugyanazon elemeknek más és más arány szerinti csoportosulása (melynél a nevelésnek van legfontosabb szerepe) teszi a férfit férfunak, a nőt nővé; s nem ritkán a férfit nőiessé, a nőt férfissá, amint már ezt a népek nevelési vagy társadalmi kátéja kisebb nagyobb mérvben követeli, vagy parancsolja, s egyéb tényezők, mint éghajlat, származás, életmód, nyelv, vallás, szokás, alkotmány stb. megengedik.

Kétséget sem szenved, hogy párhuzamunkban mindezen tényezőkre kiváló figyelmet kellene fordítanunk; hogy a művelt népek nemi egységét jellemző kitünő lelki sajátosságokat éppen ez által lehetne teljesen megvilágított alakokban szemléltetnünk, ha nagyságuk mellé állíthatnók a jelent nem ismerő, a multra nem emlékező, a jövődövel mitsem törődő, szóval teljesen gyermeki életet élő népek nem szerinti példányainak törpeségét is! Igen ám! de erre az óriási feladatra ki merne vállalkozni, vagy vállalkozhatnék-e, nem mondom a mi hézagos előkészületünk, hanem egy, a szaktanulmányban eltöltött munkás élet is?! Kimerítő eredménynel aligha.

Mi tehát itt egész általánosságban csak annyit jegyezzünk meg, hogy azok a tudósok, akik az emberi nyelvet a b ő r s z i n, agyképződés és szellemi képzettség mérvadási szerint osztályozták, két végletül a fekete és fehér törzset vették fel s a számtalan árnyalatok csaknem beláthatlan láncolatában a középheletet a sárga törzs számára tartották fenn, s ilyenféle jellemzést adtak: a fekete törzsben az emberi szellem még az érzékiség rabbilincsei alatt nyög; a sárga törzsben csörtet ugyan e rabbilincsekkel, de eddig elé azokat még összezuzni nem lett képes (China, India) végre a fehér törzs az, amelyben a lenyűgöző szellem felszabadult, szabadságának öntudatára ébredett s e főséges tudattal ékes homlokán viszi a vezérszerepet az emberi nem világtörténetében.*)

De lássuk már e parányi kitérés után a fehér törzs két neme közötti különbséget röviden a testi szervezet- s részletesebben a lelki jellemekre nézve.

„Férfinál a testalkat erősebb, csontosabb, izmosabb, nagyobb; az arcz és agy... kifejtettebb, a mell szélesebb, a szív, tüdő, gége nagyobb, a gögsip üregebb, a légzés erőteljesebb, a hang mélyebb... A testnek növése, tehetségeinek kifejlése nem történik oly gyorsan, mint a nőknél... A nő gyengébb, kisebb, de testalkata finomabb szerkezetű (tehát a külső hátrányt a benső érték pótolja ki s mulja felül). Az arcz kisebb, de a koponya hátsó része s az agyacs kifejtettebb, a tagok gömbölyűek, de gyengébbek, az izmok vékonyabbak, puhábbak, a mellürege, szív, tüdő, gége kisebb, a gögsip szűkebb, hangja olvadékonyabb, vékonyabb s magasabb.“**)

A férfi egész fizikumá tehát erőre s izomtevékenységre mutat, míg a női alakot a gyöngédség és kecs teszik kedvessé a kellemes mozdulatokban. Ami a lelki különbséget illeti, annak alapja jó részt az élet feladat különbségében rejlik.

A férfi ugyanis a nyilvános élet embere, a nő működési tere a családi élet szűk körére szorítkozik; amaz önállósága és erély, ezt az érzelmi bensőség jellemzi. Amaz az ész és akarat a tudomány és művészet vezérszellemeivé avatják, emez csendes magányában kedélyelete érzelmeinek édes rabságában találja jól magát: szerelme férjéhez és gyermekeihez köti, rokonszenve és részvéte a szenvedő könyűnek letörlesztésével, kinjainak enyhítésével foglalkoztatja; h ő r a g a s z k o d á s a a vallás és erkölcs iránt s szelidség, gyöngédség, szívjóóság és nyájasság megirigyelésre méltó szellemi birtokához juttatják.

A férfi feje, a nő szíve az emberi társadalomnak. A nő hivatása, társadalmi körülményei közepett az egyéni életet tökélyesíteni és széppé tenni; elváthatlanul a családi kör életéhez forradni,**) simítani férje ura darabosságait, megszelidíteni vadságát: az emberi életnek összhangzó teljességet adni a szerelem által kötött házass-

* V. ö. Dr. Cseh F. Az ember szellemi élete, p. 407. Fekete E. Philosophiai proped. I. r. 53. §. A törzs különbségi határozottság 123. i.

** Rónay J. Jellemisme, 136. i.

*) „A nő a család,“ tartja egy bölcs indus-mondás, de még bölcsesbben szól az indus-költő: „a nő a gazdaság.“ Mindenét, egész lelkét átadja s még sem kíván egyebet viszont szerelemnél.

s á g b a n. Épen ezért a legészszerebb az e g y n e j ü s é g, mert csak az ily egyesülésben ismerheti el a férfit a nőben, ez a férfinak az egyenlő emberi méltóságát. „S ha így két lény találkozott, ki szellemen és irány és sajátosságainál fogva megérthette, hibái, vagy ferdeségei dacára megszerethette egymást az áltatás vagy való egyetlen percében, már a rövid hézagok alatt is a nő, akár rabja, akár ur-nője lett legyen e férfunak, ittasabb gyönyört él, át vezet, mint egy háborítlan örökléten a másikkal.“

A férfinak ezer dolga és elfoglaltatása van, a nőnek csak egy, de melylyel életét át foglalkoznia kell s ez a szerelem. A természet is bizonyára azon célból alkotta őt gyengévé az élet alsóbbrendű foglalkozásaira, hogy kizárólag e szép hivatásának élhessen, hogy enyhülést adhasson a férfit fáradt szívének. Általa védetve s védelmet azzal fizeti vissza, hogy szerelemmel táplálja őt.

Michélet „Szerelme“ című könyvében a nőkről így nyilatkozik: „A szerelem tárgya nő; sajátzerü egy lény, sokkal inkább különbözik a férfitől, mint az talán első pillanatra látszik; sőt többet mondunk, nemcsak különbözik attól, hanem annak valóságos ellentéte, de oly édes, szeretetreméltó s összhangzó ellentéte, hogy azon inger, melyet ez ellentés az életnek ad, semmivel mással össze nem hasonlítható...“

Magában tekintve ismét más ellentét s egymástól tökéletesen különböző tulajdonok folytonos harca tűnik fel nála. Szépsége, költői lelke, élénk benyomásai és látnoki tehetsége dacára a természetből is arra kárhoztatva, hogy saját gyengeségeinek örökös rabszolgájává maradjon.

Semmit sem tesz egy nő úgy, mint mi. Más-ként beszél gondol és cselekszik. Hajlamai ellentétben vannak a mieinkkel. Vére sem úgy kereng, mint a miénk. A természet úgy rendelte, hogy lehelletét egész mellével vegye. E szükségesség alapja a nők legnagyobb szépségének, a kedély hullámmásának, mely minden érzelmeiket, bár néma, de ellenállhatlan ékeszólással fejezi ki.

A külsőségeiben nyilatkozó különbség még feltűnőbb; a nőknek saját nyelvök van.

A férfi tulajdona az értelmes beszéd, a szavak átlátszó tisztasága, de a nő a férfi szavai mellett még egy bűbajos nyelvet is beszél... a sóhajok, s szenvedélyteljes lehelet nyelvé. Megfoghatatlan hatalom! Alig halljuk s szívünk még is megreszket miatta. Keble hullámmzik, nem tud szólni s mégis már előre meggyőződött, s óhajtásainak rabjává tesz általa.“

És hol van az a férfiú ékesen szólás, mely oly hatást gyakorolna reánk, mint a nő hallgatása?!...

DONGÓ GY. GÉZA.

(Folyt. követk.)

Lacziika.

(Vig-szomorú, igaznak is beillő történet.)

Irta: Farkas Bertalan.

VI.

Csicse Erzsza piros-pozsgás, tüzről pattant leány volt. Szemeibe nem volt tanácsos tekinteni, mert valósággal égettek; vérpiros ajakán többnyire mosoly játszott; fehér arczocskáját gyöngy pir árnyékolta, még az a kis gödröcske is megvolt rajta mindkét oldalon, a mely a szépségnek annyira emeli az agióját; hosszú fekete haja, pántlikákba fonva, vastag tekercsekben szokott lefüggni. Szóval csinos, tiszta parasztlányka volt, akin mindjárt észre lehetett venni, hogy sokat ad magára; — még a cziczomázástól sem idegenkedik.

Lacziika gyakran odahúzódott az eleven sövényhez s a réseken át óraszámra gusztlalta Csicse Erzsát. Ha hangzott a szomszéd udvarban: csire-csire-csire... pi-pi-pi!.. Lacziika azonnal tudta, hogy ilyenkor Erzsza az a p r ó m a r h á k a t vendégeli s perc alatt a sövénynél termett. — A leány mintha sejtette volna, hogy az urfi közel lappang s őt nézi, tartósan kiabált a szárnyas jószágokra, pedig már körülbelől visszafelelt mindenik, hogy: hic sum!

Falun megvan az a jó szokás, hogy ünnep nap az egész nép ifja, véne az Ur házába siet. Aki a héten folyton dolgozik, a hetedik nap a templomba megy — pihenni. Az öreg Kókáné s Jetta leány-asszony is hűségesen eljártak minden vasárnap az Ur házába. És ezen nincs is mit csudálkozni. Hanem az aztán Jetta mamának mégis csak feltűnt, hogy Lacziika sem mulasztana el a világról se egy vasárnapot. Szemmel kezdte tartani a gyönyörűséget, s nem minden meglepetést nélkül vette észre, hogy az, ahelyett, hogy a szent beszédet hallgatná, le nem veszi egy perczre sem szemét a szomszéd cifra leányáról, aki az első padban tündökölt a falu szépei sorában.

Jetta leány-asszony még többet is látott. Midőn a templomból haza érve, a kapuból visszatekin-

tett, Laczikát a Csicse szomszéd háza előtt látta ácsorogni s a szemérmes Erzsza is hazaérvén, Laczika egy pár édes pillantást, azután egy pár édes szót is váltott vele, mikre a lány szégyellősen takarta el szeméit s hirtelen befordult az udvarra.

Jetta mamának ez teljességgel nem tetszett s újra megpróbálta Laczikát kapacitálni. Édeskés hangon, majd pedig neki förmedve akart a szívére beszélni; hanem hát Laczika hajthatatlan maradt. De hiszen ő többet nem megy semmiféle kollégiumba! Mindenütt jó; de mégis csak legjobb — otthon.

Igy gondolkozott a gyönyörűség s napról napra jobban közeledett Csicse Erzsához; átlátogatott a szomszédba, valahányszor észrevette, hogy a leány apja: az öreg Csicse nincs otthon. Erzsza már a kezét is meghagyta fogni — az urfi n a k, olykor-olykor egy szelidebb ölelést is eltűrt, ajakát is megengedte csipni. (persze Laczika pajzán volt) sőt azt is kezdte megszokni, ha a körmőfont urfi egy-egy elvett csókot bidgyesztett piros szájára.

Csicsené szomszédasszony jónak találta szemet hunyni az ártatlan multság felett. Ki tudja: nem egymásnak szánta-e isten a két gyermeket — mondogatta magában. Erzsából még uri-asszony is válhatik; módja hál'istennek, volna hozzá! Laczi urfi meg posztóruhában jár; — urféle, nemes fiu... Ki tudja?... Ki tudja?... Igy ábrándozott Csicsené szomszédasszony.

És az urfi látogatásai mind sűrűbbekké váltak, már titkot sem csinált a dologból. A Jetta mama dorgatóriumi lepattogtak róla.

— Kinek mi köze hozzá! — mormogott a gyönyörűség.

— De van közünk hozzá, nagyon is van — csattant fel az aggszűz. A mi nemes familiánkat be nem piszkolod semmiféle közönséges perszónával. Ide ugyan be nem teszi a lábát, a míg én élek.

— De beteszi — szólta Laczika nyomatékkal.

Jetta mama egészen neki kéült.

— Te... te... te koldus! — tört ki végre belőle. — Azt hiszed, hogy majd tartani foglak azzal a....

— Megélek a magaméból — felelt az urfi büszkén.

Kóké asszony fájdalmasan sóhajtott fel.

— Nincs már egy batkád se, mindent elpocsékolnál. — Arra ugyan ne várj, hogy én csak egy fillért is adjak. Nem én ilyen akasztófa virágának. Inkább törjék el mind a két kezem!

Jetta leány-asszony erélylyel kezdett föllépni. Hanem hát késő volt.

Laczika nem is tette volna azt a viláért sem, hogy v a l a m i r e kérjen: volt annál könnyebb mód is arra, hogy ki lehessen jönni: ohne genirung — lopott.

Jetta mama egyszer csak azt vette észre, hogy a félrerakogatott bankóták vándorutra kelnek; ekkor megkettőztette az őrséget. — Hanem hát Laczika előtt nem volt zár; ha be volt csukva a kasznifók: feltörte. Jetta leány-asszony még azzal is fenyegette, hogy elzárhatja; a gyönyörűség azzal felelt: hogy kinevette.

Igy folyt az élet Kóka Mihályné asszonyom házában. Lassanként pusztulásnak indult minden, csak Laczikán nem látszottak a romlás nyomai. Nekierősödött mint egy — bika. Hébe-hóba a korcsmába is ellátogatott, együtt ivott a falusi legényekkel. Mikor aztán valamennyit leitta s jól elhányt, haza ment s tovább garázdálkodott otthon. Valóságos átokká vált a házon.

Egy napon az öreg Csicse állított be Kóka Mihályné asszony házába. Az öreg paraszt nagyon fel volt háborodva; összeránczolt homlokáról lehetett olvasni, hogy fontos mondani valója van.

Messziről kerülgette, hogy mi járatban van; de végre is előrukkolt vele, hogy teljességgel nincsenek inyére az urfi látogatásai s rimázkodott a nagyasszony előtt, hogy tiltsa el fiát házától, mert az leánya jó hirnevét előbb-utóbb befeketíti.

A két nő siránkozva válaszolt, hogy nem tudnak boldogulni az istentelen lélekkel s mintegy reményszálba kapaszkodva, arra kérték a vén parasztot, hogy adja ki Laczikának az utat.

Az öreg ezt meg is ígérte emberségesen.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.*

Sátoralja-Ujhely, 1877. szept. 14.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának 35. számában „Nyilttér“ rovat alatt Horváth Kálmán eltávolított vasúti hivatalnoknak személyem ellen irányított közleménye amugy is alacsony bosszuvágy bélyegét viselve magán, azt alig találok érdemesnek arra, hogy annak tételenkénti czáfolatába bocsátkozzam; mindazonáltal tartozom azoknak, kik előtt Horváth ur mineműsége ismeretlen és akik közleményének értékét megállapítani kívánják — kijelenteni, miszerint ama „csiklandós dolog“ — illetve Horváth urnak hátramegett tett titkos árulkodásainak — teljes alaptalanságáról előttes vezérigazgatóságomnál, Budapest vizivárosban; és arról, hogy ama 25 botos ügy aljas koholmányánál nem egyéb, — volt katonai hatóságomnál, a sziléziai Troppauban székelő cs. k. Ferencz József nevű 1-ső gyalogezred tartalék parancsnokságánál — meggyőződést szerezhetnek.

A közlemény többi tétéleire nézve is reflectálni méltóságomem alólinak tartom, a midőn megvallani nem tartózkodom: miszerint nevezett egyént velem szemben és saját hivatalomban tanusított garázdálkodása folytán távozásra felhívtam s miután annak eleget tenni vonakodott és ez által hivatalos teendőim végzésében gátolt, a hivatalosolga által őt kivezetettni voltam kénytelen.

Kijelentem ezek után, hogy a még jövőben is netalán megjelenő közleményeit megvetéssel mellőzendem. Teljes tisztelettel

NELHIBEL EDE,
közlekedési főnök.

* E rovatban közlöttökért nem vállal felelősséget szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

A végkép feloszlott zemplénmegyei nagymihályi takaré- és hitelegylet, mint népbank vagyona a nmélt. ipar- és keresk. minisztérium 1940/876 sz. intézvénye és az 1876-ik évi december 8-án tartott utolsó közgyűlés által megállapított lebonyolítási tervzet folytán már teljesen szétosztatván, — ezen felosztás végeredménye ezennel közhírré tétetik a következő kimutatás szerint.

Vagyon.

Teher.

1	Pénzkészlet	24762	93	1	112% kulcs szerint a részvényesek között szétosztásra	78454	72
2	Váltótárca	56338		2	Nagymihályi takarékpénztár lebonyolítási díjára	2823	
3	Eladott felszerelés	595	95	3	Váltóleírás, kamat és perköltségek	514	30
4	Időközi lakbér	137	50	4	Tisztviselők végkielégítésére	1175	
5	Lebonyolítási alap időközi kamattal	2973	37	5	Lakbér kiegyenlítése	950	
				6	Átmeneti kamatra	595	95
				7	Liquidáló bizottság díjára	294	78
		84807	75			84807	75

Kelt Nagymihályban, 1877-ik évi juliushó 1-ső napján.

1—2

A liquidáló-bizottság.

Eladó birtok.

A sárospataki ref. főiskola tulajdonához tartozó Tokaj város közvetlen szomszédságában Tiszaladány községben s annak határában fekvő, másfél hold belsőségből azon levő épületekből s 41 hold szántóföld s rétből álló tagosított birtok azonnal eladatik, vagy több évekre haszonbérbe adatik kedvező feltételek mellett. Részletes értesítést ad Sárospatakon

1—2

Németh László,

mint a sáros-pataki reform. főiskola jog- és jószágigazgatója.

1200 d a r a b

hitelesített vasabroncos uj gönczi hordó eladó
a m. királyi kincstári főraktárban.